

Üniversitesi : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Programı : Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Ömür CEYLAN
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Haziran 2015

ÖZET

SÜNBUZÂDE VEHBÎ DİVÂNÎ'NDA MADDÎ KÜLTÜR UNSURLARI VE TOPLUMSAL HAYAT

Meltem KARA

XVIII. yüzyıl şairlerinden Sümbülzâde Vehbî, devrinin “Sultanüşşuarâsı (şairler sultanı) unvanına sahip önemli bir şairdir. Bir asra yakın ömür süren şairimiz, yaşadığı süre zarfında yedi Osmanlı padişahının (III. Ahmed, I. Mahmud, III. Osman, III. Mustafa, I. Abdülhamid, III. Selim, IV. Mustafa) saltanatını idrak etmiştir. Devlet kademelerinde aldığı görevlerin yanında saraya yakınlığı ile bilinen Vehbî, devrinin bireysel ve toplumsal özelliklerini yansıtan zengin bir maddî kültür dünyasına sahiptir.

Vehbî, kendisinin de kullandığı, günlük hayata dair akla gelebilecek hemen her türlü maddî kültür unsurunu teşbihler, mecâzlar ile şiirine malzeme etmiş; pek çok Divân şairi gibi, ifade edeceği soyut kavramları zengin hayâl dünyasında bir yönüyle irtibatlandırdığı maddî kültür unsurlarından yararlanarak somutlaştırmıştır.

Vehbî'nin, Divânî'nda kullandığı Arapça ve Farsça kelimeler ile oldukça zengin bir dile sahip olduğu da görülmektedir. Bu kelimelerin anlamlarının yanısıra şiire malzeme edilen maddî kültür unsurlarının analiz edilmesi, şiirin daha doğru yorumlanmasını ve içinde geliştiği toplumun kültürel özelliklerinin daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Çalışmamızda, Sümbülzâde Vehbî Divânî'nda maddî kültür unsurlarının kullanım sıklığı ve bu unsurların gündelik hayattaki fonksiyonlarından hareketle XVIII. yüzyılda Osmanlı saray kültürü, sosyal hayat ve bu hayatın Vehbî'nin şiirlerine yansımalarının tespit edilmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sümbülzâde Vehbî, XVIII. yüzyıl, Divân, Maddî Kültür, Osmanlı Devleti

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Social Sciences
Department : Turkish Language and Literature
Programme : Turkish Language and Literature
Supervisor : Prof. Dr. Ömür CEYLAN
Degree Awarded and Date : MA – June 2015

ABSTRACT

ELEMENTS OF MATERIAL CULTURE AND SOCIAL LIFE IN SÜNBÜLZÂDE VEHBÎ'S DİVÂN

Meltem KARA

Being among the 18th is a prominent poet of his term. Living for almost a century, Sünbülzâde Vehbî witnessed the reigns of seven Ottoman Sultans (Ahmed III; Mahmud I; Osman II; Mustafa III; Abdülhamid I; Selim III; Mustafa IV). Being known to have close relations to the Palace, Vehbî has a rich background in relation to the material culture which reflects individual and societal characteristics of his era. th century's poets, Sünbülzâde Vehbî, who is also titled as Sultanüşşuarâ (the Sultan of the poets),

Like many other Divân poets, Vehbî reflected almost every kind of elements as to material culture on his poems by means of similes and metaphors and embodied abstract concepts in his imaginary world through the use of the elements of material culture.

Considering the Arabic and Persian words used in his works, Vehbî is thought to have a broad knowledge of languages. Analyzing the meanings of such words as well as the elements of material culture used in his poems would ensure a better interpretation of the poems and shed light on the cultural features of the society in which those poems emerged.

This study aims to identify the Palace culture and social life in the Ottomans and the reflections of the life onto the poems of Vehbî through an analysis of the frequency of the elements of material culture and the functions of those elements in daily life in Sünbülzâde Vehbî's Divân.

Key Words: Sünbülzâde Vehbî, 18th century, Divân, Material Culture, Ottoman State